РАДАВАЯ БЕЛАРУСЬ

Аўторак. 26 студзеня 1999 году. № 1 (00001)
Наклад 400299. Кошт 4000 талераў

Грамадзка-палітычная газэта
Заснаваная ў студзені 1999 году

У КРАІНЕ

"РАДАВАЯ БЕЛАРУСЬ" У ГАЛАВЕ СЬПІСУ

Вынікі падпіснае кампаніі на 1999 год дадаюць імпэту й упэўненасьці, што народ Беларусі ад часу адраджэньня свае дзяржаўнасьці ў 1918 годзе не застаецца ўбаку ад надзённых праблемаў і пытаньняў грамадзка-палітычнага жыцьця як у Рэспубліцы, гэтак і ў сьвеце. "Радавая Беларусь", як выданьне Народнага Сакратарыяту займела першае месца сярод усяе прэсы паводле колькасьці падпісантаў–375 тысячаў чалавек будуць атрымліваць газэту ў гэтым годзе. Іншыя выданьні адстаюць: "Народная Рэспубліка"–310 тыс., "Зорка Адраджэньня"–299 тыс., "Беларуская газэта"–35 тыс., "Бел-чырвона-белая зьмена"–123 тыс., "Штандар нацыяналіста"–85 тыс., "Нацыянальная воля"–67 тыс., "Навіны Жука"–22 тыс. З выданьняў нацыянальных меншасьцяў варта вылучыць "Der weissruthenische jud" ("Беларускі жыд")–35 тыс., "Kurier wileński" ("Віленскі агляд")–2 тыс., "Русский набат" ("Маскоўскі звон") –0,5 тыс.

ПРАВАКАЦЫЯ СЛАВЯНАФАШЫСТАЎ

У адміністрацыйным цэнтры [illegible] аўтаномнага павету мястэчку Рыжкавічы ў ноч з 24 на 25 студзеня невядомыя быў пашкоджаны сьцяг і разьбіты герб аўтаноміі над будынкам Павятовае Рады. Пракуратура павету й Рэспублікі неадкладна распачала працу па высьвятленьні ўчыняльнікаў злачынства. Аляксандар Лукансон–сьпікер Павятовае Рады мяркуе, што злачынства ўчыненае групаю братоў Моні й Лёхі Стаўпецкіх, што выславіліся ладжаньнем жыдоўскіх пагромаў на Валожыншчыне, Бабруйшчыне й Любаншчыне. Злачынцы дагэтуль ня схопленыя й пададзеная замова на іхны вышук у Interpol.

Кангрэс ня пройдзе!

10 сьнежня 1918 г. м.Менск — Дэлегаты Ўстаноўчага Сойму прымаюць Канстытуцыю

Канстытуцыйны лад Беларускае Народнае Рэспублікі апынуўся пад пагрозаю існаваньня ў выніку спробаў незаконных аб'яднаньняў ды асобных групаў грамадзянаў абвясьціць сябе "легітымнымі" прадстаўнікамі беларускага народу й правесьці гэтак званы "Кангрэс сацыялістычных сілаў" з мэтаю злучыцца ў адзіны фронт супраць народнага ўраду Беларусі. Свае заявы яны грунтуюць на падвалінах "Маніхвэсту аб утварэньні ССРБ", які быў прыняты 1 студзеня 1919 году, каб замацаваць акупацыю часткі тэрыторыі БНР у цяжкія часы станаўленьня сыстэмы парлямэнтарызму й народнае дэмакратыі ў нашай краіне.

Аднак вядома, што марыянэткавы ўрад маскоўскага агента Цішкі Гартнага пратрымаўся толькі два месяцы, пасьля таго як у сьветлы дзень 21 лютага 1919 году–гадавіну прыняцьця Другое Ўстаўное граматы БНР, хаўрусьніцкія [illegible]атняе Польшчы вызвалілі сталіцу дзяржавы Менск і дапамаглі маладой Радавай Рэспубліцы адваяваць ейныя землі ажно да Бранску й Вязь-мы. У памяці народнай застаўся мужны ўчынак жаўнераў Гомельскага батальёну Нацыянальнае Гвардыі БНР, якія ў запале патрыятызму дайшлі, як некалі Вялікі князь Альгерд, ажно да Масквы і перадалі пэтыцыю Леніну з папярэджаньнем больш не засылаць сваіх халуёў на нашую зямельку. З таго часу ажно да 1939 году нага ўзброенага бальшавіка не краналася этнаграфічнага абшару Беларусі.

І вось зараз, у пэрыяд цяжкога эканамічнага становішча краіны, якое склалася ў выніку налётаў маскоўскае авіяцыі, што скідвала на месты й мястэчкі фальшывыя талеры й гэтым самым справакавала гіпэрінфляцыю, падымаюць галаву сацыялісты, пра якіх не было чуваць ад часу іхнае паразы на Ўстаноўчым Сойме 10 сьнежня 1918 году. Менавіта тады была прынятая Канстытуцыя Рэспублікі зь зьмяненьнямі й дадаткамі, прапанаванымі старшынём Рады БНР Язэпам Лёсікам. Прыхільнік сацыялістычнага кірунку разьвіцьця Беларусі прэм'ер-міністар Антон Луцкевіч пацярпеў паразу й зьехаў у Вільню, дзе да сыходу на пэнсію ачольваў Нацыянальны музэй. Згодна з новай Канстытуцыяй замест Рады міністраў ураду вярталася старая назва Народны Сакратарыят, што пацьвярджала лучнасьць Народнае Партыі БНР і народу; аднапалатны парлямэнт замяняўся на двухпалатны Нацыянальны Сход, падзелены на Раду Рэспублікі й Сойм, складзены з ваяводаў і бурмістраў, абраных на Ўсебеларускім Кангрэсе 1917 году.

Ініцыятары "Кангрэсу сацыялістычных сілаў" спасылаюцца на тое, быццам той Кангрэс быў пераважна сацыялістычны паводле свайго складу, аднак яны забываюцца на волю народа, выказаную 10 сьнежня 1918 году. Таму стаўленьне да ягоных арганізатараў будзе адпаведнае. Міністэрства юстыцыі БНР афіцыйна выказала сваю пазыцыю да гэтага мерапрыемства, як да "сходкі праціўнікаў народнае дэмакратыі, узурпатараў, што імкнуцца скінуць законны ўрад і ажыцьцявіць дзяржаўны пераварот праз зьмену ладу Рэспублікі з рынкава-дэмакратычнага на сацыялістычны". Прэзыдэнт краіны выказаў сваё стаўленьне да "Кангрэсу", як да "фэсту чырвона-карычневых, што зьневажаюць сьветлую памяць закладніка падвалінаў існаваньня Беларускае Народнае Рэспублікі Язэпа Лёсіка й ахвярных нацдэмаў, што паклалі свае галовы, каб жыла народная дэмакратыя ў Беларусі". Міністар жыдоўскіх справаў Алесь Міксовіч выказаў меркаваньне, што "Кангрэс" спансуецца Жыдоўскай Амурскай Джамахірыяй з мэтай вылучэньня Шклоўскага жыдоўскага аўтаномнага павету з складу БНР і злучэньня іх у Зьвяз жыдоўскіх сацыялістычных рэспублік (ЗЖСР). Таму на думку сп. Міксовіча ня варта дужа непакоіцца, бо праблема "Кангрэсу" дробная й штучна разьдзьмутая агентамі замежных выведак ды іхнымі памагатымі зь мясцовых "апазыцыянэраў", а гэтаксама "Найвышэйшаю Радаю БНР у экзылі", што зараз "кіруе" на абшарах пэкінскае кватэры ейнае правадыркі–дачкі пазашлюбнага дзіцяці Цішкі Хведаравіча Гартнага Мао Дзенавіча Дуна–Івонкі Цы Сі.

На прэс-канфэрэнцыі з нагоды валтузьні вакол "Кангрэсу" міністар нутраных справаў Гандрусь Міхельсон заявіў, што ён гатовы ў кожны момант выканаць загад Прэзыдэнта і ў выпадку спробы замаху на дзяржаўны лад краіны вывесьці на вуліцы Менску й Рыжкавічаў Народнае Войска БНР. Кіраўніцтва Беларускае Краёвае Самаабароны заявіла, што БКС будзе вартаваць усе падыходы да Палацу імя Слуцкіх ткальляў, дзе мае адбыцца "Кангрэс" і недапусьціць правакацыяў з боку "чырвоных агентаў сусьветнага сацыялізму".

Усе мэдычныя ўстановы сталіцы будуць у дзень правядзеньня "сходкі сацыялістаў" знаходзіцца ў надзвычайным стане. Народны Сакратарыят Беларусі заклікаў насельніцтва захоўваць спакой, над праспэтамі й вуліцамі Менску разьвешаныя плякаты з надпісамі "Жыве Народная Беларусь!", "Слава нацыі! Сьмерць ворагам!" і дзяржаўныя бел-чырвона-белыя сьцягі.

У дзень правядзеньня "Кангрэсу" з тэле й радыёэфіру...

У дзень правядзеньня "Кангрэсу" з тэле й радыёзваротам да народу зьвернецца Прэзыдэнт Алелька Цыбулька.

УСЕ НА ВЫБАРЫ!

У Рэспубліцы Беларусь на 16 траўня 1998 году прызначаныя выбары прэзыдэнта. Рада Беларускае Народнае Рэспублікі патрымлівае пастанову Вярхоўнага Савету гэтае краіны аб правядзеньні галасаваньня па абраньні новага кіраўніка дзяржавы. Дэпутаты верхняе палаты—Рады Рэспублікі Нацыянальнага Сходу БНР выказалі спадзяваньне, што новы кіраўнік Рэспублікі Беларусь збочыць вэктар зьнешняе палітыкі зь інтэграцыі з Маскоўшчынай на ўзьяднаньне з братняю Беларускаю Народнаю Рэспублікай. Грамадзяне РБ, што ў дзень правядзеньня выбараў апынуцца на тэрыторыі БНР, змогуць выявіць сваю волю на абраньне прэзыдэнта ў будынку амбасады Рэспублікі Беларусь.

НАРОД СЬПЯВАЕ ПРА СЯБЕ

"РБ" вырашыла падтрымаць ініцыятыву Народнага Сакратарыяту Беларусі па выпрацоўцы новага гімну й ладзіць конкурс прыпевак, прымеркаваны да 17 верасьня, калі ўся краіна будзе сьвяткаваць сьветлую 60-ую гадавіну ўзьяднаньня Ўсходняе Беларусі з сваёй народнай дзяржавай. Таму й тэма конкурсу не гучыць канкрэтна, а менавіта: пішыце ўсё пра Беларусь, ейны дзень учорашні й сяньняшні, а мы па магчымасьці абяцаемся друкаваць. Пераможца конкурсу атрымае дзяржаўную ўзнагароду—мэдаль "Вацлава Ластоўскага" ў галіне літаратуры. Свае працы дасылайце на адрас: 220030 Менск а\с 169 "Радавая Беларусь" з пазнакай *"На конкурс"*.

Пакуль прапануем увазе чытача нядаўна атрыманыя прыпеўкі. Яны прыйшлі да нас з-за мяжы, з Рэспублікі Беларусь, і адлюстроўваюць мясцовыя палітычныя й жыцьцёвыя рэаліі:

***

Каб ня трапіць пад расейскі БТР—
Запішыся ў грамадзяне БНР!

***

Лукашэнку давяраю—
Нас з Расеяй паяднаюць:
Хай сынок мой любы едзе
На Каўказе ваяваць!

(баба Валя п. Навінкі Мінскі р-н)

КОНКУРС НА НОВЫ ГІМН РЭСПУБЛІКІ

Згодна з пастановаю Народнага Сакратарыяту Беларускае Народнае Рэспублікі зь 1 студзеня 1999 году абвешчаны конкурс на новы гімн дзяржавы, што мусіць скончыцца 17 верасьня у гадавіну ўзьяднаньня Ўсходняе Беларусі (Смаленшчыны й заходняе Браншчыны) з БНР. Патрэба ў новым гімне насьпела даўна, стары тэкст Макара Краўцова "Мы выйдзем шчыльнымі радамі" састарэў, бо адлюстроўвае падзеі васьмідзесяцігадовае даўніны, калі толькі адбывалася станаўленьне нашае адроджанае дзяржавы. Зь пераходам на рэйкі мірнага будаўніцтва патрабаваўся й гімн, які быў бы актуальным для новага часу, але толькі зараз распачынаецца праца па выпрацоўцы ягонага тэксту. Варыянты гімну будуць пэрыядычна друкавацца ў "РБ", а ў верасьні лепшыя тэксты мецьмуць вынесеныя на ўсенароднае галасаваньне. Грамадзяне Рэспублікі ўжо пачалі адгукацца на ініцыятыву беларускага Ўраду, што сьведчыць пра іхнюю неабыякавасьць да лёсу галоўнае песьні краіны.

Народны паэт Беларусі Дзед Карней адным зь першых пачаў працаваць над тэкстам гімну. У інтэрвію "РБ" ён заявіў: "Хачу стварыць тэкст, які адлюстроўваў бы мары й памкненьні нашага народу, а гэтаксама асновы дзяржаўнага ладу Рэспублікі, як падвалінаў незалежнага йснаваньня Беларусі". Гэтым разам прапануецца фрагмэнт тэксту Дзеда Карнея "Пра пашпарт":

***

Я дастаю з нагавіцаў шырокіх
Ня гумкі, ня жуйкі, ня бублікі
Чытайце, зайздросьце: я - грамадзянін
Беларускай Народнай Рэспублікі.

У СЬВЕЦЕ

УЗЬЯДНАНЬНЕ БРАНСКУ

20 студзеня, на паседжаньні Бранскае гарадзкое думы дэпутаты падтрымалі прапанову свайго калегі з блёку "Яднаньне" Гальляша Дубасіла скіраваць прэзыдэнту Маскоўскае Рэспублікі зварот з просьбаю дазволіць правесьці на абсягу гэтага самага заходняга гораду Маскоўшчыны рэфэрэндум па пытаньні ўзьяднаньня зь Беларусяй і ўваходжаньня ў склад Гомельскага ваяводзтва Беларускае Народнае Рэспублікі. Гараджане даўно выказваліся за вяртаньне ўва ўлоньне свае Бацькаўшчыны-маці Беларусі, а гэтаксама яшчэ ў 1922-ім годзе дамагліся замены расейскае мовы на беларускую ўва ўсёй сыстэме адукацыі й дзяржаўнага справаводзтва гораду й раёну. Рэакцыя на гэтую ініцыятыву з боку прэзыдэнта Маскоўшчыны невядомая. Галава нашае краіны Алелька Цыбулька заявіў, што Рэспубліка сёньня яшчэ не гатовая да прыняцьця Бранску пад свой сувэрэнітэт і дадаў, што гэтае пытаньне можа быць разгледжанае толькі па скончаньні эканамічнага крызысу й наяўнасьці вынікаў усенароднага галасаваньня ў Бранску, калі гэткае ўхваліць кіраўнік Маскоўскае дзяржавы.

ПЕРАМОГА НАРОДНАЕ ДЭМАКРАТЫІ Ў ТУВЕ

Нязгаснае полымя народнае дэмакратыі зноўку зазьзяла над гэтай краінай, што месьціцца паміж Буратыяй і Казахстанам. IX Надзвычайная сэсія Малога Хуралу X скліканьня Народнае Рэспублікі Тану-Тува 19 студзеня вярнула моц канстытуцыйнага закону пастанове Ўсетувінскага Ўстаноўчага Хуралу ад 14 жніўня 1921 году, згодна зь якою краіна абвяшчалася сувэрэннаю Народнаю Рэспублікай. Хан Тувы Чой Бал Сан II, які з дапамогай Маскоўшчыны 17 жніўня 1944 году ажыцьцявіў дзяржаўны пераварот і адрадзіў фэўдальную манархію, напярэдадні, 15 студзеня, сканаў ад выбуху пэтардаў пад ягоным вазком, што ў складзе ханскага поезду скіроўваўся ў бок Масквы па чарговы ярлык.

РАДАВАЯ БЕЛАРУСЬ

Заснавальнікі–Народны Сакратарыят Беларускае Народнае Рэспублікі й Рэдакцыйная Рада

Наш адрас: 220030, Менск а/с 169

Галоўны рэдактар

Вітаўт ДЗІДА